MEDALION

SILVIU GENESCU

A fi elev, a avea 14 ani şi a fi membru al unuia din cele trei cenacluri de literatură ştiinţifico-fantastică existente, reprezenta pentru anul 1972 o „rara avis”. Astăzi acest lucru nu mai constituie o excepţie.

Acel elev de 14 ani, membru al cenaclului „H. G. Wells” de la Casa de cultură a studenţilor din Timişoara se numea Silviu Genescu.

În 1976 Silviu Genescu debuta cu povestirea TRANSPLANT, în revista studenţească timişoreană FORUM STUDENŢESC.

De atunci a fost prezent mereu cu povestiri în fanzinele Paradox şi Helion, în revistele Forum studenţesc sau Suplimentul literar al Scînteii tineretului.

A evoluat constant, în ultimii ani reuşind să se impună ca o voce distinctă în fandomul românesc.

Adept al stilului neo romantic, Silviu Genescu este un reprezentant tipic al „şcolii” timişorene.

Ca o dovadă a maturizării artistice, se poate remarca diversificarea şi stăpînirea mijloacelor expresive.

Aprofundarea temelor s-a făcut printr-un remarcabil simţ al nuanţării. Trei povestiri mi se par un bun exemplu pentru afirmaţia de mai sus: LUCILLE, SCAUNUL GOL şi ORAŞUL.

Tehnica dialogului e stăpînită, de cele mai multe ori, cu o siguranţă demnă de profesioniştii buni ai genului.

Personajele sale au scăpat de o linearitate palidă, fiind frământate de o veşnică pendulare spre aflarea cauzelor care nasc fenomene stranii în periplul nostru planetar sau interplanetar.

Ironia fină, lupta cu clişeele genului, căutarea unor soluţii noi pentru teme şi motive „clasice" sînt permanenţe ale prozelor semnate de Silviu Genescu care proze, risipite prin diverse publicaţii, sau aşteptînd cuminţi în sertar, ar putea să contureze un bun volum tipărit de către oricare editură românească.

CORNEL SECU

ORAŞUL

SILVIU GENESCU

PREMIUL I (POVESTIRE) LA CONSFĂTUIREA ANUALĂ A CENACLURILOR DE ANTICIPAŢIE, CLUJ-NAPOCA, 1984

„Cercetaş 1" o hardughie cu două nivele, sus exista spaţiu de locuit şi alte cîteva binecuvîntări ale civilizaţiei moderne, iar jos gemea de aparatură de control şi dirijare, plus alte minunăţii care ticseau două laboratoare. Comparativ cu „Spacelab" era un adevărat paradis.

Împreuna cu Harris fusesem douăzeci de minute „afară", expuşi direct tăcerii eterne în care se amestecau întrebări şi speranţe de Icar dînd a doua oară cu tifla Minotaurului înfrînt acum dincolo de mit.

Harris mergea înaintea mea, şi cordonul ombilical, singura legătură cu „Cercetaş 1" în cele douăzeci de minute, era înfăşurat în jurul piciorului stîng. Jack-ul prin care se termina cordonul arăta ca un cap de reptilă hotărîtă să frîngă toate oasele victimei prinsă în capcană. Am intrat în cabina de comandă.

Gunnar stinsese lumina şi ne privea înţepenit în centurile fotoliului, cu faţa aprinsă de strălucirea roşietică emanată de aparatura din jur. Semăna cu un monstru sacru al unui număr de iluzionism şi magie. Cu o simplă apăsare de buton putea schimba complet faţa paradisului.

— Home, sweet home, făcu Harris, uşurat. A fost de groază, comentă tot el după pauză. Gunnar nu se clinti. Avea părul cîrlionţat, crescut pînă aproape de umeri, şi ca să nu-i stea ca la un electrocutat, şi-l prinsese cu o bandă textilă. Trebuia să trăim în imponderabilitate aproape două luni; şi era destul de complicat, nu numai în ceea ce privea coama lui Gunnar. Asta era faţa ascunsă a paradisului. Harris îl privi circumspect.

— Pariu că un ciorap e mai scurt decît celălalt, zise arătînd spre textila care înconjura craniul lui Gunnar. Nu-i răspunse imediat. Tăcerile prelungite şi cuvintele rumegate cîtva timp erau specialitatea lui.

— Ai pierdut. Fără nici o umbră de zîmbet, doar o privire incisivă de care Harris nu se prea sinchisi. În rest, o figură imobilă de zeitate încremenită în piatra unei statui rituale. Ne privea. Era clar că aştepta să plecăm. Era domeniul lui. Înainte de a urca să ne dezechipăm, veni un anunţ de pe navă; reieşea că băieţii voiau să discute cu noi. Ştiam ce va urma. Un fel de

conferinţă de presă la care Harris era vedeta. De două zile de cînd eram aici, păstram o legătură permanentă cu nava care ne adusese, şi asta era ora de raport. Un moment necesar. Echipajul lui Armstrong de pe Apollo 11 petrecuse cîtva timp în afară comunicaţiei cu centrul de control cînd ocoliseră Luna, şi atunci înţeleseseră singurătatea stelelor care ardeau peste momentele acelea de emoţii şi început de eră.

Cînd ne-am întors, Gunnar devenise sobru şi important, semăna cu martorul principal într-un proces. Era tot în chingi cînd apăsă pe buton ca să facă să apară pe ecran figura comandantului misiunii.

* * *

După un somn populat cu vise confuze şi imagini disparate, am intrat în timpul cînd ne puteam relaxa cum ne trăznea prin minte. Jos Gunnar purta o discuţie cu cineva despre care se presupunea că este prietena lui. Nimeni nu ştia prea mare lucru despre ceea ce făcea în afara misiunii. Nici nu ne interesa. Vorbeau în suedeză. Cînd am trecut pe acolo, am aruncat o privire spre ecran. Cu siguranţă, nu era total lipsit de gusturi.

În încăperea alăturată dau paste Harris cu ochii încă umflaţi de somn. Aşezat în faţa terminalului consulta o listă lungă cu videocasetele disponibile pe staţie. Titlurile urcau încet spre limita ecranului succedîndu-se şi dispărînd în nehotărîrea care-l ţinea pe Harris departe de o decizie imediată. M-am aşezat lîngă el.

— Vezi că sînt o grămadă, ţi-ar trebui trei ore numai ca să citeşti titlurile.

— Nenorocirea este că nu vînez nimic în mod special... Eram convins că nici dacă s-ar duce la Luvru n-ar „vîna” nimic în mod special. Harris făcea parte din acea categorie de oameni care se pierd în mulţimea colcăitoare diluată de strălucirea agresivă a unei feerii de genul „carnavalul din Rio”. N-ar sta să surprindă un aspect particular al fiestei. Îl putea distra orice. Am pus degetul pe ecran.

— Opreşte-te aici. Îşi întoarse capul spre mine. Asta dacă-mi dai voie să-ţi ofer un pont, am adăugat.

— Gratis?

— Da.

— Atunci îl iau. Era un film vechi în care Eroll Flyn se zbenguia surîzător printre funii, catarge, spade scoase din teacă şi priviri languroase aruncate de frumoasa răpită de piraţi. Happy-end cu peisaje din mările sudului. Asta-i trebuia lui Harris.

— E-n ordine, te cred pe cuvînt. Se ridică. Am să-l cer pe terminalul de la mine, mai spuse înainte de a ieşi. Am dat din cap. Pe ecranul gol rămăsese titlul filmului şi înaintea mea mai multe ore cu care nu ştiam ce să fac. Într-un tîrziu, cînd am luat legătura cu nava, pe ecran apăru figura lui Fernandez din echipa spaniolă care era de serviciu la comunicaţii.

— Salut.

— Salut. Ce se mai întîmplă pe la voi?

— Ne plictisim, i-am răspuns.

— Ciudat. Şi noi.

— Dă-mi-l pe Emil. Imaginea lui Fernandez se condensă brusc devenind un punct luminos accentuat de culoarea închisă a ecranului. Apoi am auzit semnalul care marca intrarea în emisie. Cînd apăru pe ecran, Emil îmi făcu cu ochiul.

— Ştiu ce vrei, începu el.

— Ar fi dramatic să nu ştii ce vreau, i-am răspuns.

La bord existau o mulţime de jocuri video programabile care deveneau palpitante în prezenţa unui individ cu imaginaţie. Multora, îndeletnicirile curente le-o atrofiaseră, alţii n-o avuseseră deloc. Era tributul plătit vitezei cu care ne deplasam prin sistemul solar. Şi primii paşi pe Lună au depins tot de formule, ştiam de ecuaţia întinsă pe cincizeci de pagini care făcuse posibilă întîlnirea modulului lunar cu capsula Apollo 11, dar cine-şi mai aducea aminte de cuvintele smulse de răsăritul de Pămînt văzut atunci pentru prima dată?

Şi, uneori, din cauza ecuaţiilor care ne legau unul de altul, nu-i surprindeam pe Galileo sau pe Huygens aplecîndu-se peste umărul nostru ca să vadă cît de departe pătrunsesem în visele lor.

Harris intră pe uşă cu un aer dezamăgit.

— Nu ţi-a plăcut?

— Nu. Pentru un pirat englez, Flyn ăsta are un accent îngrozitor de american, Şi în plus, cînd dau buzna cu toţii în casa guvernatorului din Tortuga, parcă iau cu asalt metroul din New York.

M-am dat puţin la o parte.

— Îl cunoşti pe Emil?

— Da, am mai vorbit noi odată. Făcu cu mîna un semn spre ecran. Ura.

— Ura Chris! Ei, ce facem? Mi se adresă mie. Harris se pregăti să plece. L-am interceptat cînd ajunsese aproape de uşă.

— Stai, poate facem o partida în trei.

— Ce jucaţi şi eu nu ştiu?

— Nu ştiu ce jucăm şi nici ce ştii tu. Rîse.

— E-n ordine. Deci, am dat de patrula rătăcită.

— „Oraşul”, am hotărît brusc, extrăgînd din toate posibilităţile care mi se perindau prin minte, ceva ce făgăduia să ne ţină ocupaţi cîtva timp.

„Oraşul” era un joc calificat drept nociv de unii. Pe mine mă distra. Nu era mai periculos decît un roman poliţist. Propuneai planul unui oraş cunoscut, calculatorul implicat în joc confrunta planul cu datele lui, şi obţineai pe ecran imagini în perspectivă ale oraşului, modificate în funcţie de cum se deplasa silueta care le reprezenta în joc. Puteai folosi mijloacele de transport specificate pentru acel oraş, te puteai ascunde în clădirile lui, totul cu scopul de a-ţi surprinde adversarul, fiindcă drumurile duceau spre duelul final. Emil îmi lăsă mie alegerea oraşului. Mă gîndeam. Harris se aplecă puţin spre mine.

— Pot să-ţi dau o idee, rosti el pe un ton prevenitor de negustor care nu îndrăzneşte să-ţi recomande cutare articol din prăvălia lui.

— Pe gratis? Din cîte ştiam, se mai întîmpla să apară şi la Harris cîte o sclipire de originalitate. Îl priveam întrebător.

— Da. E vorba de un loc care i-ar fi plăcut şi lui Tim Snyder, adăugă misterios, şi cu asta îşi ambalase marfa. Pune calculatorul principal să-i transmită ăluia informaţii despre oraşul El-Yafri. Este. Conectat la banca de date a navei, iar dacă acolo n-au nimic, intră automat pe releul informaţional din sistem şi asta înseamnă în cazul ăsta punct final cu calculatorul de la British Museum. Nu-i grozav? încheie Harris de parcă el ar fi pus umărul să existe toate astea.

M-am uitat la Emil. Aştepta şi el.

— El-Yafri? N-am auzit de asta.

— Ai să auzi acum. Merită, zise Harris pregătindu-se să demareze într-o poveste mai lungă.

Într-o jumătate de oră aflasem cam tot ce se ştia despre El-Yafri. Era unul din locurile din care se adăpau legendele arabilor din deşertul Rub el-Khali. Nimeni nu putuse preciza vreodată unde se află oraşul.

Relatări impresionante pretindeau că fusese construit de un popor necunoscut, că data de peste 4.000 de ani şi că era alcătuit din blocuri de piatră de o mărime gigantică. Era oraşul interzis. Nimeni nu intra în el. John Philbey, un individ care cunoştea deşertul din sudul Yemenului şi fusese călăuza expediţiei belgiene a lui Philip Lippens pretindea că trecuse la cîteva mile de el, dar arabii nu-l lăsaseră mai aproape. Pe scurt, nu-l văzuse nimeni.

Părea o legendă învăluită în ceaţa groasă a istoriei locurilor, asta pînă într o zi cînd un cercetător de la muzeul din Cairo scotoceşte mai insistent

prin ruinele de la Timna şi dă peste un papirus cu planul detaliat al oraşului. Documentul este anterior ocupaţiei romane care, printre altele, a adus regiunii şi numele de Arabia Felix.

— De unde naiba ştii de toate astea? l-am întrebat. Aduceau a lucruri găsite de cineva într-un timp secret, numai al lui, cînd clipele se ştiau făgăduite în altă parte. Brusc, mi-a făcut impresia că regretă tot. Că nu dorise să se implice, fiindcă după întrebarea mea, intervenise acel moment straniu, suspendat între regret şi toleranţă. Sau nepăsare.

— Înainte de a bate cîmpii pe aici prin Sistemul solar, începu domol Harris, am fost pilot. Eu i-am dus pe ăia de la British Museum şi tipii din Cairo şi Aden la Rub el-Khali. Pilotam un Harrier Cargo folosit la transportul de trupe şi echipament. Aterizare şi decolare verticală, mă rog, tot tacîmul. Era dezarmat şi oferit de guvernul britanic pentru afacerea asta.

— Şi?

— N-am găsit nimic, deşi a fost greblată toată regiunea suspectată de a păstra ruinele oraşului. Imaginează-ţi ce înseamnă să scotoceşti un deşert cam cît continentul european. Dacă oraşul într-adevăr ar fi existat vreodată, atunci înseamnă că a dispărut fără urme. Apoi ne-am dus toţi pe la casele noastre.

Ultimele cuvinte ascundeau o undă de nostalgie nemaiîntîlnită la Harris pînă atunci. Cred că episodul însemnase ceva pentru viaţa lui. Deznodămîntul nu depinsese de el. Conta enorm cît de mult credeai într-o astfel de adiere purtînd mirosul timpului trecut. Lui Schliemann îi trebuiseră ceva ani buni pînă dăduse de Troia. Dar el crezuse în Iliada. Acum Harris ne oferea oraşul să ne jucăm în el.

— Interesant, i-am zis. Participi?

Dădu din cap.

— Nu. Am să asist doar. Să ştii că nu este un ricoşeu freudian, mă asigură el zîmbind. Sînt numai curios cum arătă blestemăţia aia de cătun.

Simulatorul îi putea satisface curiozitatea din plin. Şi, totuşi, ar fi fost în stare să meargă pînă la Luvru ca să „vadă" ceva. Mă întrebam de ce nu încercase să vizualizeze singur oraşul. Mai tîrziu îmi spuse că ceva îl ţinuse de-o parte. N-am mai insistat.

* * *

El-Yafri era enorm aşa cum apărea pe ecran. O siluetă verde mă reprezenta în joc, şi tocmai dădeam colţul unui monolit cam cît Empire State Building. Cei care înălţaseră Stonehenge s-ar fi simţit complexaţi. Planul

furnizat de calculatorul lui Brinsh Museum, staţia terminus, oferea unele detalii; ştiam unde sînt intrările în clădiri, ştiam de existenţa unor pasaje subterane servind necesităţi obscure şi sugerînd secrete pe care planul nu le dezvăluia. Sonorizarea jocului făcea să-mi aud paşii pe dalele de piatră care pavau străzile înguste. Primisem şi o fotocopie a planului original, iar asta ne ajutase enorm să reconstituim oraşul. Nu ştiam unde se află Emil. Poate că mă pîndea. Harris era lîngă mine, şi-l simţeam încordat. M-am oprit. Era linişte în El-Yafri. O linişte de oraş abandonat subit, se auzea vîntul bătînd. Lucra bine simulatorul. La amănunt. Aşteptam. Ascultam. Apoi am luat-o iar din loc. Pînă la prima localizare n-aveam nici un indiciu referitor la Emil. Ca jocul să fie mai interesant, erau programate în mod aleatoriu, pe planul afişat în stînga, localizări ale poziţiei adversarului. Totul dura doar două secunde. Un astfel de moment aşteptam, şi cum localizările nu se făceau simultan pentru amîndoi, era posibil ca Emil să ştie deja unde mă aflam. M-am oprit iar. Eram lipit de peretele unui alt monstru arhitectonic. Linişte. Emil pornise de la poarta din sud. Erau doar două porţi care permiteau accesul în oraş, în rest, pereţii construcţiilor enorme de la marginea lui. Pe fotocopia expediată de British Museum se distingeau ziduri netede formate din blocuri masive de piatră. Şi inscripţii ciudate cu caractere cuneiforme. Cine naiba făcuse toate astea? Am început să alerg spre sud. Voiam să ajung la un pasaj care te scotea la suprafaţă într-una din cele trei pieţe ale oraşu lui. Trecusem de un grup de clădiri, şi în afară de paşii mei am auzit din dreapta un zgomot. Am făcut un salt. Tocmai la timp. Se auzi o detunătură şi un ţiuit parşiv se pierdu în stînga mea. Puteam să jur că-mi trecuse un glonte pe lîngă urechi. Am văzut o siluetă dispărînd într-una dintre clădiri.

— Ar fi fost frumos s-o încasez acuma, i-am spus lui Emil după ce „m-am ridicat de jos”.

— Nu eşti prea atent.

Comunicam acum doar prin radio. M-am uitat pe plan. N-avea sens să intru după el. Clădirea era în legătură cu o stradă mai îndepărtată printr-un tunel subteran. Nu-mi rămînea decît să încerc să ajung acolo cît mai repede. Am început să alerg cu viteza maximă prevăzută în joc, dar pe care n-o puteai menţine prea mult. Era simulată pînă şi oboseala. Străzi şi intrări marcate de umbră se derulau în faţa mea. Cred că era după-amiază în El-Yafri. O după-amiază electronică. Am auzit deodată detunături îndepărtate. Două. Şi vocea lui Emil.

— Trişezi. Nu ştiu cum, dar trişezi. M-am oprit. N-aveai cum să ajungi aşa de repede în mod normal.

— Dar stai puţin, n-am tras eu!

Mi-am dat apoi seama că strigasem. Harris mă privea fix. Zgomot de fond care marchează pauza de conversaţie. Din nou Emil.

— Atunci, cine a tras? Eram deja în piaţă cînd, aşa, ca din pămînt...

— Ascultă, l-am întrerupt. Cred că s-a băgat un deştept pe fir. Probabil de la voi. Află cine-i individul şi pune-l la punct.

— Hei! Uite! Asta era! Harris. M-am uitat spre afişajul de lîngă mine. Era o localizare. Emil staţiona ca şi mine, iar dînd ocol unei clădiri, se vedea o a treia siluetă. Îmi era suficient.

— Localizare la mine. Sîntem trei. Află cine-i măgarul. Dacă ne ascultă, sper că şi a dat seama că ne-a stricat partida.

— Nu-i pe navă individul. Am verificat, preciza Emil după o pauză. Continuăm? întrebă.

— Da. Atunci vom fi doi contra unu. Îl scoatem din joc. Eu zic să te mişti. E chiar lîngă a doua clădire din stînga ta. Sau era. M-am întors spre Harris. Spune-i lui Gunnar să vadă de unde naiba vin semnalele cu care se interferează ăsta.

În materie de comunicaţii, Gunnar era un adevărat geniu. De-aia îl şi aveam pe staţie.

— O. K.

Eram puţin nervos, şi ăsta era semn că mă implicasem cam mult în joc. Se auzea doar vîntul şi respiraţia lui Harris. Era palpitant pentru el. Se aplecă spre interfon şi schimba cîteva cuvinte cu Gunnar. Mă atinse cu cotul.

— Ne spune imediat de unde emite tipul.

— Sînt curios.

Încă o detunătură. Apoi se succedară rapid alte două.

— Ce naiba se întîmplă acolo la tine. Emil? Dai lupte de stradă?

— E al naibii de hotărît ăsta, rosti el. Puteam să jur că gîfîie. L-am respins.

— Ajung imediat la tine. Gunnar se pregăteşte să ne spună de unde emite. Să vezi ce-i fac.

— Harris.

— Gunnar zice că semnalele vin de dincolo de limita sistemului solar. M-am uitat la el. Era tras la faţă. Nu ştia ce să mai zică. Trăia momentul cînd stupefacţia anula cuvintele. Cu ochii pe ecran i-am spus:

— Dă-mi-l pe Gunnar. CLIC Gunnar. Pe monitor.

— Ascultă e ceva serios. Semnalele într-adevăr de acolo vin. Nu-i o deviaţie. Am vorbit cu cei de la centrul de comunicaţii. Le-au interceptat şi

ei. Sînt uluiţi. Voi nu?

— Ce tîmpenie m-am pomenit mormăind. Gunnar se uită contrariat la mine.

— Poftim?

— Nimic. Mă gîndeam cum naiba le-a trecut prin cap să apară tocmai într-un joc electronic. Cînd te gîndeşti că pe Pămînt sînt atîţia care îi tot caută de o grămadă de timp, începînd cu ţîncii proaspeţi posesori de lunete şi terminînd cu ăia de pe Mount Kyle. Întrerupse contactul. I-am spus şi lui Emil.

— Asta nu mai este un joc. Nu mai riposta. Sînt aproape de tine.

— Întîmplător, el este şi mai aproape.

El-Yafri iradia spaimă şi incertitudini reactivate acum după ce 4.000 de ani le ţinuse încrustate în străzile lui înguste. Am trecut şi de ultima clădire. Piaţa. Emil ca o umbră albastră în depărtare. M-am oprit.

— Eşti capabil să înţelegi ce se întîmplă? Nu stiu cine a vorbit. Poate Gunnar. Venise şi el. Secundele se întindeau spre un moment amorf. Încep să mă apropii de Emil. Se aude un zgomot. Fără să vreau încep să fluier: „Nu-mi plac zilele de luni ale lui Bob Geldoff". Cred că este un ricoşeu subconştient. Întîmplător, cîntecul începe tot de la nişte cristale de siliciu. Cristalele de siliciu care vor declanşa o reacţie în lanţ.

La colţul unei clădiri apare EL. Rămîn pe loc.

„Silicon chips inside the head, get a switch to overloud.

And nobody is gonna go to school today

she's gonna make them stay at home..."

Fredonam de-a binelea.

— Te-ai ţicnit, pretinse Harris.

— Ciudat. Mie mi se părea că cineva cîntă acolo în stradă, zise Emil. Deşi eram conştient că tu eşti...

— Nu ripostezi, îi spun încet. Celălalt se mişcă. Se ţine tot pe lîngă perete, trage din mers. Emil „sare" la timp. Trage din nou, şi din nou. Fiecare salt al lui Emil este marcat de un punct roşu, semnul loviturii ratate. Din nou.

— Ce naiba, nu înţelege că... Vocea lui Emil tăiată de o lovitură în plin. Silueta lui se prăbuşeşte.

— Nu, se pare că nu înţelege, am continuat eu. Linişte. Se aude doar bîzîitul zgomotului de fond. EL se întoarce spre mine. Mă deplasez puţin.

— Emil? Nimic... Mă uit fugitiv spre Harris. Transpiraţia de pe faţă gravita în jurul lui ca un nor difuz. Brusc apăru pe monitor figura lui Fernandez.

— Ţi-l dau pe Dennis. CLIC.

Dennis are o figură sumbră. Îmi arată palma plină cu o pulbere albă, fină.

Este ceea ce a devenit costumul lui Emil. Voce albă, la fel de albă ca şi pulberea din palma lui. Emil este făcut praf pe dinăuntru. Ultrasunete, adaugă el strangulat de emoţie. Pulberea i se scurge printre degete, ca şi tot ce mai rămăsese din mine. Mă uit pe ecran. EL nu se mişcă. Harris se aplecă spre mine.

— Fugi. Îi simt răsuflarea. Ieşi afară din El-Yafri. Întind mîna spre butonul de contact. Harris mi-o prinde strîns. Nu, zice el. Nu face asta. Ai rămîne în El-Yafri pentru totdeauna. Mă uit pe ecran. EL aşteaptă. Fac cîţiva paşi înapoi. Încep să alerg, las în urmă străzi şi clădiri din care ricoşează vîntul şi paşii mei ritmaţi păstrînd o cadenţă imbecilă impusă de regula jocului.

* * *

Sînt în afara oraşului, lîngă poarta prin care intrasem. El-Yafri se înalţă compact şi interzis. Deodată, perspectiva imaginii începe să se modifice. El-Yafri se îndepărtează. Dispare. Stăm şi fixăm ecranul gol.

— Nu trebuia să intrăm aşa în El-Yafri, rosti Harris după cîtva timp...

ÎNTR-O ZI CURÎND...

SILVIU GENESCU

Exista de sute de milioane de ani şi gravita undeva între ultimul şi penultimul braţ al galaxiei. Un cîmp magnetic suficient de puternic îi oferi şansa de a avea o formă aproximativ lenticulară. În fiecare clipă a existenţei sale era străbătut de emisiunile radio şi T.V. a mai bine de un milion de civilizaţii care habar n-aveau una de alta. Îi trebuiră cîteva secole ca să decodifice semnalele, la un moment dat le găsi interesante şi începu să le înregistreze devenind astfel cel mai sofisticat video-recorder din toată galaxia.

Emitea modulat pe comoda lungime de undă de 21 cm, şi că să nu bată la ochi, lansă în spaţiu întregul evantai din spectrul luminii vizibile. Era catalogat de cel puţin zece mii de civilizaţii care-i interceptaseră emisia fără să-l considere altceva decît un banal obiect cosmic.

Două civilizaţii mai agresive, aflate în vecinătatea lui îl luară ca punct de referinţa în navigaţie, iar el ca bun vecin ce era, se prefăcu că ignoră războiul furibund izbucnit între ete. Descifră cele cîteva miliarde de coduri care protejau comunicaţiile celor două civilizaţii în cîteva zile. Din punctul lui de vedere erau pur şi simplu infantile. Ascultă şi înregistră pălăvrăgeala lor belicoasă pînă în momentul cînd adversarii îşi dădură unul altuia lovitura de graţie.

Dacă ar fi putut, ar fi zîmbit dispreţuitor. Dar nu putea, şi era conştient şi de alte imposibilităţi de moment. Dar ştia să aştepte.

*

Uşa de la cabina de comandă era deschisă, şi cîteva sisteme în funcţiune se auzeau ca un vuiet depărtat. Pentru o ureche de profan, suna uniform, ca duduitul unei maşini bine unse; dar nu era o singură maşinărie, sau un vînt firav răscolind ierburile. Tomas putea distinge cel puţin 20 de sisteme în funcţiune în acel moment.

Stătea în faţa consolei calculatorului urmărind datele afişate. Printre coloanele de cifre îşi vedea figura uşor deformată de curbura ecranului. Era singur.

„De ce – bătu el pe claviatură am senzaţia unei prezenţe străine în

apropierea mea?" Voise să înlocuiască „o prezenţă" cu „o persoană", dar în ultima clipă, inerţial, textul conceput înainte se impusese momentului. De fapt, enunţul n-avea nici o importanţă. Cunoştea răspunsul dinainte.

Urmări din nou coloanele de simboluri. Era răspunsul oficial. Erau parametrii lui biologici din acel moment. Întrerupse afişarea. Cineva care într-adevăr s-ar fi aflat lîngă el, ar fi adăugat şi ceva împăciuitor. Reţinuse: SUPRAEXCITARE SENZORIALĂ. Nimic anormal. Se întîlnise cu starea asta cu ani în urmă. În camera tăcerii. Pe atunci îşi petrecea timpul citind sau scriind scrisori patetice pentru Christa, şi uneori se întrerupea ca să întrebe cît este ceasul pe cineva care ar fi trebuit (aşa simţea) să fie lîngă fotoliul lui.

Pe ecranul cenuşiu degetele-i urmau linia obrazului suprapunîndu-se peste luminile şi umbrele incerte din care se desprindea conturul feţei lui. Ca o imagine ieşind din ceţurile memoriei.

Era a treia zi din gardă, în ziua precedentă făcuse obişnuita verificare a sistemului principal şi a sistemelor care asigurau cele 83 de capsule criogenice unde se aflau ceilalţi din echipaj, vegetînd fără să aibă habar de timpul care trecea. Tomas îi invidia. Pentru el timpul se urnea greu şi clipele dizolvau gînduri de tot felul. Verificase nişte sisteme, treabă de rutină care redeştepta vechi reflexe obligatorii, cînd brusc se gîndi că trebuia să fie cineva acolo. Întoarse capul spre cabina de comandă, uşa era deschisă, ca şi celelalte pînă la ea, şi Tomas putea vedea de la locul lui luminiţele aparaturii de control. Era ca un tunel săpat în agresivitatea latentă a spaţiilor închise. Evident, în cabina de comandă nu era nimeni, şi nici după colţ cum i se păruse mai tîrziu.

Zîmbi, şi umbrele care i se întindeau pe figură se modificară. Cumulat cu distorsiunea generată de curbura ecranului, zîmbetul conferi imaginii lui Tomas o expresie ciudată, inexistentă în alt moment. Zîmbetul fusese ceva fugitiv, dar i se părea că avusese destul timp ca să se observe exprimînd ceva nedefinit şi deosebit de ceea ce ştia că putea să reflecte figura lui. Se ridică în picioare. Înainte de a părăsi cabina, aruncă o privire spre terminal.

— QUINTUS! se adresă el calculatorului principal Acum mă îndrept spre cabina mea. Cînd ajung acolo, vreau să găsesc un suc de fructe, raţia de hrană, iar pe drum vreau să aud ceva gălăgie. Pune ceva vesel de pe la sfîrşitul secolului XX. Din mers începu să-şi detaşeze traductorii care furnizau calculatorului datele lui biologice. Primul pe care puse mîna era un EEG.

— Tomas, scuză-mă că te deranjez, dar aş prefera să-i laşi la locul lor. Vocea lui QUINTUS se detaşa clar de vacarmul ritmat care izbucnise la

cîteva secunde după ce-şi formulase dorinţa.

— Tu ai preferinţe QUINTUS? De cînd? Pentru Tomas, calculatoarele din seria asta nu exercitau nici un fel de fascinaţie. Erau foarte capabile, vitale, erau dotate cu tot ce era necesar ca legătura OM-MAŞINĂ să fie cît mai puţin şocantă pentru primii. Cu un calculator QUINTUS se putea pălăvrăgi ca la colţ de stradă, sau i se putea lăsa sub control o întreagă expediţie de lungă durată. Dar era doar un instrument. Nu i te puteai confesa.

— Tomas, eu nu sînt QUINTUS, interveni aceeaşi voce calmă. Discutăm doar prin intermediul lui QUINTUS. Nu vreau să mă ascund, n-am mai putea dialoga astfel. Tomas se opri.

— Nu mă căuta în jur. Nu sînt pe navă.

Prima dată se gîndi la un program rulat pe calculator de cel de dinaintea lui. Se obişnuiau tot felul de farse pe lîngă mesajul lăsat la ieşirea din gardă. Mesajele înregistrate, farsele modificau puţin dimensiunea zilelor, orele monotone care se scurgeau pentru cei rămaşi de gardă. Dar Jason Hever care-i predase ştafeta (ieşise din gardă cu o sută de ani în urmă) nu era capabil de prea multă fantezie. Nici nu-i ascultase înregistrarea lăsată. Trebuie să fi fost ceva stas.

— Deci, eşti în afara navei, făcu Tomas. Coridorul arăta ca o stradă părăsită în noapte. Pustiu şi luminat puternic, cu acea intensitate care anulează bezna dar nu şi posibilele spaime aduse de ea. Poate tocmai din cauza intensităţii luminii. Muzica ricoşa din pereţi.

— Opreşte gălăgia asta! strigă Tomas realizînd că nu se mai adresase lui QUINTUS. Dacă vorbeau prin intermediul calculatorului, cum era posibil acest lucru? Cine îl avea acum sub control?

— Dacă vrei Tomas, poţi să mă şi vezi. Pentru asta va trebui să te deplasezi în cabina de comandă. Monitorul 18. Acolo mă poţi vedea. Îşi simţea pulsul crescînd.

— Continuă.

— În cataloagele Weinburg figurez cu indicativul NI8002 BO. Nor cosmic, adăugă vocea lui QUINTUS. Tomas nu se mişcă.

— Eşti în cataloagele Weinburg? Cu alte cuvinte, ai referinţe bune.

— Este propriul vostru sistem de clasificare, răspunse vocea lui QUINTUS.

„N-are simţul umorului”, observă Tomas. Se îndreptă spre cabina de comandă. Îşi aplică EEG-ul.

— S-ar părea că ştii despre noi mult prea multe pentru cineva care se află la cîteva milioane de kilometri depărtare. Cum de se întîmplă asta? Era ca o discuţie între un adult abil şi un copil care trebuia tras de limbă. În

timp ce mergea, Tomas încerca să suprapună situaţia pe un tipar convenabil. Ceva specificat şi în instructajele făcute.

— Te frapează că-ţi cunosc pînă şi numele.

Folosea limbajul lui QUINTUS, tonul lui QUINTUS şi dumnezeu ştie ce mai moştenise de la el. În clipa de faţă, probabil că stătea cu fundul pe banca lor de date.

— Da, mă surprinde asta, admise Tomas

— Cu mult înainte de a întra tu în gardă, răspunse domol vocea lui QUINTUS, a avut loc un transfer de informaţii pe care le-am găsit foarte interesante. Tomas, ştiu tot despre misiunea „Dedalus". Dispun de toate informaţiile stocate pe navă. Şi prin QUINTUS ştiu de exemplu că acum dai colţul ca să ajungi în cabina de comandă. Tomas rămase cu privirea aţintită pe una din miile de camere de luat vederi care împînzeau nava. Se găseau peste tot, şi atît timp cît prin ele privea QUINTUS, asta nu deranja pe nimeni.

— Acum te-ai oprit. Ai ajuns în cabina de comandă, comentă vocea lui QUINTUS după un moment de tăcere, cam cît îi trebuise lui Tomas să păşească înăuntru.

Intrase într-un spaţiu sonor dominat de un vuiet profund care, asociat cu aspectul bordului, amplifica impresia de putere şi dominaţie oferită de ambianţa cabinei.

— Monitorul 18, adăugă vocea lui QUINTUS.

— NBO, rosti Tomas. Mi-ar face mare plăcere dacă nu ai comenta fiecare pas făcut de mine. Mă enervează, pricepi?

— Da.

— La ce-ţi sînt necesari traductorii mei?

— Mă interesează informaţiile pe care le transmit.

— Chiar şi temperatura corpului meu?

— Chiar şi.

— Aş avea multe să te întreb NBO, făcu Tomas aşezîndu-se în faţa monitorului 18. Dar de fapt, cine pune întrebări aici?

— Să numim colaborare relaţia dintre noi. Bine?

Pe ecranul monitorului vedea o formaţiune lenticulară. NBO. Imaginea era tridimensională, şi trebui să recunoască faptul că după toate canoanele pămînteşti, NI8002 BO era o frumuseţe. Îi veni însă greu să accepte un dialog, privind imaginea de pe ecran. Era ceva incompatibil cu puterea lui de imaginaţie. QUINTUS putea discuta cu oricine fiindcă se acceptase „persoana" lui. Era ca şi cum ai fi corespondat cu cineva fără să-l fi văzut niciodată. Ţi-l puteai închipui în funcţie de rîndurile scrise, prinde contur

după cuvintele cuprinse în dialog. Tomas se ridică din faţa monitorului.

— Oferă-mi o dovadă că totuşi cu tine vorbesc NBO, rosti el. Neîncrederea este apanajul nostru. Cred că ştii asta.

— Nu ştiu însă la ce vă este necesară.

— După unii, ţine de instinctul de conservare. Te ajută să supravieţuieşti. Avea un mod mecanicist de a interpreta lucrurile. Se deosebea de QUINTUS doar prin faptul că nu mima acea înţelegere sugerată de calculator pe parcursul unei discuţii realizate prin procese logice rămase totdeauna în afara neliniştilor, durerii sau melancoliei care aveau nevoie de cuvinte. În zilele monotone din gardă, nu întîlneai pe nimeni de-a lungul vreunui coridor, şi atunci rămînea QUINTUS în faţa căruia trebuia să faci abstracţie de modul lui de funcţionare dacă voiai să-i accepţi vorbăria.

— Tomas, urmă NBO, am să-mi modific valoarea cîmpului magnetic. Este o dovadă destul de obiectivă, nu?

— Da. Am să folosesc aparatura independentă de explorare. Datele vor fi deviate de la circuitele lui QUINTUS pe care se pare că-l controlezi total.

— Valoarea actuală a cîmpului meu este de 14,8 Gauss. Am să-l reduc la 14,7 Gauss. Să-mi spui cînd vrei să începem.

Tomas dădu din cap. Înregistra schimbarea ca o frază citită şi cunoscută de mult.

— Nu eşti prea emotiv Tomas, rosti NBO. Asta dacă iau ca reper datele transmise de traductori.

„Eu sînt ţîncul tras de limba", remarcă Tomas. Se ridică în picioare. Era clar că nu mai avea ce căuta acolo.

— Controlezi toată misiunea Dedalus. Ce urmăreşti NBO? „Ticălosul nu-i capabil să mintă, şi este prea perfect ca să vrea să ne distrugă."

— Mi se pare interesantă experienţa pe care o fac dialogînd cu tine, deşi te înţeleg doar parţial.

— Da, şi asta în pofida faptului că ai reuşit un contact direct, şi că dispui de toate datele posibile despre noi. Cunoşti pînă şi literatura din biblioteca magnetică. Dar tu, de exemplu, n-ai fi capabil să compui o poezie. Îţi lipseşte o dimensiune esenţiala în acest caz.

NBO se lăfăia pe toată suprafaţa ecranului, şi pe cine ştie cîte milioane de kilometri.

— Înţeleg poezia ca pe o simpla modalitate de comunicare, urmă NBO după o lungă tăcere. Dar nu înţeleg codul.

— Nu există nici un cod NBO. Motive, există un impuls care declanşează poezia. Nu te gîndi la ceva fizic. Din nou tăcere. Şi vuietul lui

Dedalus.

— Eşti obosit Tomas. Continuăm mîine.

— Da, impactul cu entitatea pe care o reprezinţi mi-a anulat unele reacţii. E mai puţin vorba de o oboseală fizică. Plecă din cabina de comandă. Era ca şi cum s-ar fi aşezat la o masă, în faţa unui necunoscut, încercînd să lege o discuţie care nu ajunsese niciunde. Era la fel de neplăcut ca orice moment ratat. Pe drum idei vechi de cînd lumea mergeau alături de el conducîndu-l în universul unor mituri uitate. „De ce doar intuiţia lui Daniel Cocconi a prevăzut stele inteligente?" Idee întotdeauna refuzată fiindcă un strat de dogme era tot ce exista la baza astrofizicii elaborată timp de secole.

Fîşîitul costumului îi aminti de o zi ploioasă cînd îmbrăcase o pelerină veche şi largă, iar fîşîitul ei amestecat cu huruitul uniform al ploii fuseseră singurele zgomote care-i însoţiseră paşii alături de Christa.

Şi atunci, în absenţa cuvintelor, între ei comunicarea fusese totală.

În cabina lui găsi o cutie cu suc de fructe şi ambalajele care conţineau tot ce trebuia să mănînce, aduse prin sistemul pneumatic cu terminale în fiecare cabina.

— NBO, mai spuse înainte de a adormi, de cîte milioane de ani caşti de plictiseală?

În locul răspunsului auzi un „somn uşor".

*

De-a lungul zilelor următoare, dialogul dintre ei se amplifică, uneori tăceri subite subliniau imposibilitatea de a înţelege. Tomas scăpă încet, încet de senzaţia că e tras de limbă în virtutea unor intenţii obscure şi neliniştitoare. Acceptă cuvîntul „colaborare" legat de relaţia lui cu NBO.

Uneori aveau loc experienţe cel puţin stranii din punctul de vedere al lui Tomas. Odată NBO îi comandă lui QUINTUS să scoată din funcţiune toată instalaţia de iluminare din nava. Şi asta în timp ce Tomas se afla pe unul din coridoare încercînd să-i explice din mers de ce Van Gogh visase să ajungă într-o stea. Tomas fu total descoperit în faţa evenimentului, iar faptul că sistemul de alarmă intrase în funcţiune, îl făcu să se gîndească la o avarie, idee care avu destule implicaţii emoţionale.

— De ce ai făcut asta? întrebă el cînd lucrurile se lămuriră.

— Pur şi simplu ca să-ţi observ reacţiile, glăsui NBO imperturbabil. Intră în experimentul la care am convenit să colaborezi.

Tomas purta încă traductorii, şi o clipă îi veni să termine cu toate şi să-i dea jos, unul după altul, dar nu ştia ce măsuri ar putea lua NBO care con-

trola total nava. Renunţă, dar toată ziua respinse orice discuţie propusă de NBO.

La un moment dat, pe nepusă masă, NBO îl întrebă cum înţelege el „Tăcerea" lui Edgar Lee Masters, poet de pe la mijlocul secolului XX. Tomas zise că nu cunoştea poezia în cauză, iar NBO i-o recită pe un ton egal. Tomas se aşeză undeva ca să se poată concentra în vederea unui răspuns.

— Cred că este o tentativă de a armoniza a trăiri proprii cu evenimente exterioare, rosti Tomas obosit. Nenorocirea este că tu surprinzi doar conexiuni logice, pentru restul poeziei ai nevoie de disponibilităţi de altă natură. Cred ca asta-i tot, adaugă Tomas care înghiţea tot mai greu discuţiile de acest fel.

— Vizualizează-mi ce ţi-am reprodus mai înainte, insistă NBO. „Ce ţi-am reprodus mai înainte", îl îngînă Tomas scoţînd de fapt un mormăit indescifrabil „Parca aş vorbi cu un xerox", se gîndi el indispus Pe navă dispuneau de un complex Merlin pentru experimente vizuale. Lui Tomas îi fusese de un real folos la predarea cursului său de umanism.

Aici Merlin nu ajută la nimic, se eschivă el.

— Atunci permite-mi să-ţi ofer eu un exemplu de astfel de vizualizare. O să rămîi surprins fiindcă-ţi este adresată ţie personal.

— Fii mai explicit, rosti Tomas într-adevăr surprins.

— E vorba do Christa, începu NBO cu aerul că-i împărtăşeşte informaţii de o deosebită importanţă. A făcut o înregistrare pe care însă a stocat-o în memorie fără să ţi-o lase la ieşirea din gardă. Nu reuşesc să înţeleg de unde această contradicţie.

Frazele lui NBO se detaşau dintr-un bloc masiv de indiferenţă, calcule obscure, raţionamente străine de inteligenţa umană.

— Pune-mi-o imediat ce ajung la primul terminal, făcu Tomas sculîndu-se în picioare. Alerga. „Lepădătura asta asexuată ştia de la bun început de înregistrare. De ce tocmai acum îmi spune de ea? De ce îmi spune de ea?"

Gînduri fragmentate se împleticeau pe lîngă emoţia crescîndă. Îi trebui puţin timp să-şi revină ca să poată primi înregistrarea. Se aştepta la orice.

— Dă-i drumul NBO! Timbrul vocii era vag alterat.

— Este o înregistrare scurtă. S-ar putea să te fi aşteptat la mai mult.

— Nu contează, dă-i drumul odată! În preajma unor evenimente cu anumite repercusiuni pentru el, Tomas se dizolva într-un amestec de gesturi pripite şi izbucniri necontrolate.

Pe ecran apărură nori albi şi dolofani mînaţi de vînt peste linia orizontu-

lui. Păreau o turmă de animale fabuloase gonind din calea unei primejdii imediate. Marea se combina cu ceru, se vărsa în el amestecîndu-se cu norii – animale. Apoi vocea Christei.

„Sînt aici, ascultînd zi şi noapte glasul mării, plimbîndu-mă îndelung prin acest oraş care mă fascinează atît de mult." Oraşul, imaginea străzilor în pantă, expuse soarelui care săpa umbre adînci. Tomas cunoştea oraşul, dar în acel moment nu fu capabil să identifice străzile filmate. Totul părea estompat de strălucirea care modela orice contur. Era convins că ceva nu fusese bine reglat în aparatul cu care filmase Christa. Din nou vocea ei:

„Caut în van ceva ce n-am să înţeleg niciodată. Soarele îmi dă căldură şi putere, iar vîntul libertatea şi melancolia. De-abia aştept să te văd. Avem atîtea de făcut."

Din nou cerul. Şi atît. Dincolo de imagini, ecoul vocii ei suna ca o promisiune. Îşi dădu seama că nu durase mai mult de trei minute, dar timpul emoţional era mult mai vast, cumulînd toace momentele prin care trecuse atunci, demult, aşteptînd-o să vină din oraşul care îi plăcea atît de mult.

NBO interveni brutal ca de obicei

— Descifrează-ţi semnificaţia acestui mesaj. Tomas ridică privirile spre ecranul gol, neutru ca un perete de pe care o inscripţie tocmai fusese ştearsă.

— Ai spus că este ceva ce mă priveşte personal, rosti el. Deci, mă priveşte personal.

— În măsura în care numai tu şi Christa sînteţi implicaţi, accept obiecţia. Dar nu şi-n cazul acesta.

— Nu văd în ce fel ar mai fi cineva implicat aici. Tu, doar prin faptul că ai deconspirat existenţa mesajului. Atît.

Se opri, se întoarse cu tot cu fotoliu, avînd acum ecranul în spate. Era obosit de tot ceea ce se întîmplase. Oboseala-i anestezia unele simţuri.

— Ar trebui să-ţi mulţumesc, nu? adaugă.

— Da. Christa a conceput doar cuvintele. Eu am realizat imaginea.Ţi-a crescut nivelul de adrenalină în sînge, observă NBO după un moment de tăcere.

Tomas se ridică în picioare şi în timp ce se îndepărtă de lîngă terminal începu să-ţi detaşeze traductorii.

— S-a terminat, înţelegi? spuse el. M-am saturat de şantajul tău. Ridică interdicţia de acces la QUINTUS. Oricum, mîine ies din gardă şi nu pot lăsa lucrurile aşa. Tot refuzul lui ieşea de-abia acum la iveală, ca o boală ascunsă.

— Bine Tomas, făcu NBO. Din clipa asta ridic controlul asupra navei, asupra lui QUINTUS. Tomas nu răspunse. Replica lui, ultimul traductor

detaşat şi aruncat pe jos.

— Se poate verifica tot ce ţi-am spus, continuă NBO imperturbabil.

— Am să verific. Şi acum lasă-l pe QUINTUS. Dacă pînă mîine mai am ceva să-ţi spun, ai să primeşti un mesaj, iar după aceea am să ecranez nava. Nu ştiu, să-ţi spun adio? QUINTUS! făcu Tomas la capătul tăcerii.

— Sînt tot eu, NI8002 BO. Peste cinci mii de ani, ajungeţi la punctul terminus. Timpul ăsta nu înseamnă mare lucru pentru mine. Ştii asta, Tomas. Ne vom revedea. Pentru mine va fi poimîine.

Nu-i mai răspunse.

*

Astăzi sîntem din nou împreună, ca în ziua îmbarcării. Este chiar şi aceeaşi atmosferă. Parcă nu trecuse decît o noapte între cele două momente, un timp atît de scurt încît discuţiile puteau fi reluate de acolo de unde le întrerupsese somnul. M-am sculat din capsula criogenică cu o uşoară durere de cap. Lîngă mine cineva se apucase să facă flotări numărate de cel de lîngă el. Totul era impregnat cu un aer de sfîrşit de croazieră, cînd veselia este obligatorie, la fel de obligatorie ca schimbul de adrese şi urări de bine. Mă ciocnesc de Elma care mă îneacă într-un fluviu de întrebări. De-abia reuşesc să scap de ea, şi trec pe lîngă Jannis care face pe spiritualul povestind bancuri obscene. Tot idiot a rămas. O caut pe Christa. O şi văd la un capăt de coridor, mă observă în acelaşi timp şi ea. Mă obişnuiesc greu cu lumea din jur, cu agitaţia, cu toate, cu amintirile din gardă care se succed uşor agresive. Le va şterge tocmai timpul de care lui NBO nu-i păsa. Suntem groaznic de vulnerabili în faţa timpului.

— Hei! Ne atingem palmele. O ţin puţin la distanţă ca s-o privesc. Zîmbeşte. O las pe ea să înceapă. Respiraţia ei mi se oprea în obraz ca un vînt cald.

— Arăţi destul de bine pentru cei 14.000 de ani ai tăi, îi şoptesc.

— Arăt bine chiar şi pentru cei 740.000.000 de ani.

— Ce tot spui?

— Eu sunt, Tomas, adăugă ea după un moment de ezitare; privirile-i sunt umbrite de gînduri secrete. Ţi-am spus că ne vom întîlni într-o zi. Mă ţine de braţ în timp ce mergem de-a lungul coridorului. Avem amintiri comune, acum, adăugă ea. Braţ la braţ cu NBO cred că mă clatin.